

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C35 – WON3**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 22 oktober 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de uitlatingen van de minister inzake nucleaire energie in Le Soir van donderdag 8 oktober 2009	
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het gebrek aan overleg tussen de federale minister bevoegd voor energie en de gewestelijke ministers bevoegd voor energie	3
Vraag om uitleg van de heer Filip Anthuenis tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost	10

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de uitlatingen van de minister inzake nucleaire energie in Le Soir van donderdag 8 oktober 2009

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het gebrek aan overleg tussen de federale minister bevoegd voor energie en de gewestelijke ministers bevoegd voor energie

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Lieten.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de federale minister voor Energie, de heer Magnette, heeft de ambitie geuit om de levensduur van de nucleaire centrales met tien jaar te verlengen. Ook vorige week werd die ambitie nog eens geuit in de state of the union. De federale regering baseert zich daarvoor op de conclusies van de studie van de groep Gemix, die een antwoord tracht te vinden op de vraag wat voor België de ideale energiemix is tegen 2020 en 2030.

Toen, in volle onderhandelingsperiode tussen de federale overheid en SUEZ-Electrabel was het toch wel verrassend dat in Le Soir en een aantal Vlaamse kranten een vrije tribune verscheen van de drie regionale ministers bevoegd voor Energie, namelijk Jean-Marc Nollet van Ecolo voor Wallonië, Evelyne Huytebroeck van Ecolo voor Brussel en onze Vlaamse minister bevoegd voor Energiebeleid Freya Van den Bossche van sp.a. Ik vond die vrije tribune, geschreven door een zetelende minister, ongepast. Dat past mijns inziens in een vorm van vechtfederalisme.

Ik vind overigens dat dergelijke incidenten niet voor herhaling vatbaar zijn. Ik heb er alle respect voor dat de minister moet rusten vanwege haar zwangerschap. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Als men in volle actie is, moet men ook naar het parlement komen. Het is het een of het ander. De minister was op vrijdag zelf niet aanwezig bij de ministerraad, want u hebt toen de renovatiepremie naar voren moeten brengen. Ik heb daar geen probleem mee, maar als men stellingen inneemt en aan politieke oppositie doet, zou men hier ten minste zelf moeten komen antwoorden op onze vragen. Maar goed, ik geef u dat gewoon mee ter informatie.

Ik ga hier niet ons partijstandpunt over de problematiek van de energiemix uiteenzetten. In die bewuste vrije tribune stellen de drie ministers dat België in feite een eiland is op dat vlak. Dat is totaal onjuist. Nederland wil zijn nucleaire capaciteit verdubbelen, ook Finland is daarmee bezig. Ik hoor zelfs dat de Europese groene fractie naar de groenen in Finland gaat, omdat de Finse groenen grote verdedigers zijn van nucleaire energie.

Het is in elk geval een debat dat op een serene manier moet worden gevoerd. Ik vind het jammer dat een Vlaamse minister, vanuit een soort oppositiehouding, gesproken heeft als sp.a-militant en niet als minister.

Mevrouw de minister, wat is nu het standpunt van de Vlaamse Regering in deze kwestie? De vrije tribune is immers ondertekend door de Vlaamse minister van Energie. Vertolkt men in het stuk dat gepubliceerd werd in de kranten, het standpunt van de Vlaamse Regering?

De minister gaat in tegen de studie die een antwoord tracht te vinden op de vraag wat voor ons de ideale energiemix is voor 2020 en 2030. Is de problematiek van de energiemix en de onafhankelijkheid van het buitenland dan geen belangrijk element voor de Vlaamse energiepolitiek? De minister zegt ook dat het Vlaams hernieuwingsbeleid geschaad wordt door de stelling van de federale regering. In welke mate wordt dit beleid volgens de minister dan wel geschaad?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn kritiek is grotendeels dezelfde als die van de heer Decaluwe. Ik ga wel het woord 'vechtfederalisme' niet in de mond nemen. U weet dat mijn partij op dat vlak een ander standpunt is toegedaan.

We konden zowel in de Vlaamse als de Waalse kranten lezen dat de regionale ministers een andere visie hadden dan de visie die verkondigd werd door de federale minister van Energie Magnette inzake het openhouden van de kerncentrales. Men is zelfs zover gegaan om de houding van de federale minister te hekelen. Daags nadien heeft minister-president Peeters echter laten weten dat dat geenszins was doorgepraat met de regering en dat het een solo-initiatief betrof van mevrouw Van den Bossche.

Het is een beetje spijtig dat we deze vraag aan u moeten stellen, doordat mevrouw Van den Bossche door omstandigheden niet aanwezig kan zijn. Maar het is goed dat de vragen van mij en van de heer Decaluwe toch weerhouden zijn, zodat u toch ook een meer algemeen antwoord kunt geven.

Mevrouw de minister, hoe is de reactie tot stand gekomen en op wiens initiatief? Was het een initiatief van mevrouw Van den Bossche, of van de Brusselse of de Waalse minister? Is het initiatief inmiddels al besproken met en/of geduid aan de minister-president? Zijn reactie daags nadien was alvast veelzeggend. Hoe denkt u in de toekomst een beter voorafgaand overleg met uw collega-ministers, zowel federaal als gewestelijk, tot stand te brengen? Heeft de federale minister van Energie Paul Magnette al officieel gereageerd op de vraag naar dialoog en overleg die werd gesteld in die vrije tribune?

De voorzitter: De heer Anthuenis heeft het woord.

De heer Filip Anthuenis: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik ga inhoudelijk volledig akkoord met de twee vraagstellers. Sinds kort zitten wij in de oppositie en wij kijken gewoon toe. Ik heb een tijdje in het federale parlement gezeten. Ik herinner me nog de tijd dat men de heer Verhofstadt, die toen premier was, aanviel om zijn opendebatcultuur, want dat kon niet. Ik ben nu een paar weken in dit parlement en ik stel vast dat het hier gaat om de opendebatcultuur van Verhofstadt tot de tiende macht. Iedereen doet maar op. Ik zou aan de leden van de regering toch de raad willen geven om op één lijn te komen in het belang van de bevolking.

Mijnheer Hendrickx, u bent voorstander van het vechtfederalisme en van de Maddensdoctrine, maar in uw vraag pleit u voor meer overleg tussen de Vlaamse minister en de federale minister. Het staat hier letterlijk. *(Opmerkingen van de heer Marc Hendrickx)*

Volgens u is het niet in tegenspraak.

Het kan voor mij niet dat een minister van de Vlaamse Regering dergelijke dingen verklaart. Voor de rest wil ik er niet meer aandacht aan geven.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ik ben toch verbaasd over de selectieve verontwaardiging van een aantal leden van deze commissie. Ik herinner me dat in de vorige legislatuur minister-president Peeters zich verschillende malen had uitgesproken tegen de federaal besliste kernuitstap. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Jawel, er is toen nog een actuele interpellatie geweest. Toen waren onze rollen omgekeerd: er is toen een actuele interpellatie geweest die u in het Bureau mee hebt goedgekeurd, over de uitspraken van Kris Peeters over de kernuitstap. Er is dus sprake van selectieve verontwaardiging. Het standpunt van Kris Peeters was toen ook niet overlegd binnen de regering. Wat dat betreft, is er weinig nieuws onder de zon.

Het enige verschil is dat er inderdaad in het regeerakkoord staat dat we onze bevoegdheden assertief gaan invullen en ons assertief gaan opstellen tegenover de federale overheid als die beslissingen neemt die de uitoefening van onze eigen bevoegdheden in het gedrang brengt. En dat is hier het geval. Als je het GEMIX-rapport goed leest, dan zie je dat de levensduurverlenging van de kerncentrales in het nadeel werkt van het beleid op het vlak van energiebesparing. We zijn als Vlaams Gewest ook bevoegd voor de marktwerking. We moeten vaststellen dat na jaren van liberalisering, het aandeel van de nieuwe spelers op de markt nog maar 10 percent bedraagt. De uitdagers van het monopolie van Electrabel klagen steen en been over de beslissing van verlenging van de levensduur van de kerncentrales. De topman van Essent klaagt vandaag nog in de krant. Die federale beslissing heeft wel degelijk serieuze gevolgen voor het Vlaamse beleid voor energiebesparing, voor hernieuwbare energie, voor een vergroting van de marktwerking en het creëren van meer concurrentie tussen de verschillende spelers op de markt.

Het is merkwaardig dat CD&V en zelfs N-VA als ik het goed heb begrepen, zegt dat we ons niet mogen moeien en federaal moeten laten betijen. Ik denk dat er wel degelijk een serieuze dialoog met de federale overheid nodig is om na te gaan welke gevolgen beslissingen die daar genomen zijn of nog genomen zullen worden, zullen hebben op het eigen Vlaams beleid.

Het kan niet zijn dat door de bestendinging van het monopolie waartoe de federale overheid beslist, onze bevoegdheden voor het creëren van meer marktwerking – waarvoor we ook de Vlaamse regulator in het leven hebben geroepen – compleet worden doorkruist.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer de voorzitter, ik ben altijd verbaasd wanneer wordt gesteld dat de keuze voor kernenergie er een is voor onafhankelijkheid van het buitenland. De kerncentrales zijn eigendom van Suez en onrechtstreeks zelfs van de Franse staat. De brandstof die daarvoor wordt gebruikt, halen we niet in België, zelfs niet in Frankrijk, maar in Namibië, Kazachstan enzovoort.

We moeten volop de kaart trekken van hernieuwbare energie om zoveel mogelijk energie-onafhankelijk te zijn. Men zegt dat we binnenkort misschien het licht moeten uitdoen als we de levensduur van de kerncentrales niet verlengen. Doel 1 en 2 en Tihange 1 hebben een gezamenlijk vermogen van 1788 megawatt. Er is bijna 2000 megawatt vergund aan warmtekrachtkoppeling (wkk) en stoom- en gascentrales (STEG). Tegen 2010 is er ook nog de 2000 megawatt-doelstelling voor offshore windenergie. Op dit moment is er zelfs 1050 megawatt vergund.

Het verhaal dat de kerncentrales absoluut moeten openblijven om onze energiebevoorrading te verzekeren, is pertinent onjuist.

De heer Jan Penris: Ik stel vast dat het debat twee richtingen uitgaat. Er is het fundamentele debat over voor of tegen kernenergie. Ik wil het debat hier met veel plezier voeren, maar helaas moet men zich daarvoor kandidaat stellen aan de overkant van de straat. Als er in deze commissie belangstelling is, dan wil ik met veel plezier een gedachtewisseling organiseren. Ik ben, wat dit betreft, meer vechtfederalist dan de N-VA.

Maar de essentie van het verhaal is natuurlijk iets anders. Er is een politiek probleem. Een minister doet een uitspraak, meer nog, schrijft een vrije tribune. Dat ze dat doet als partijmilitant is haar volste recht. Ik denk dat eenieder zijn politieke overtuiging voor of tegen kernenergie mag hebben en uiten. We leven in een democratische samenleving.

Het wordt echter problematisch als die mevrouw of die partijmilitant dat niet namens haar partij of zichzelf doet, maar namens de Vlaamse Regering, als ze de tekst ondertekent als Vlaams minister. Op zich zou ook dat nog mogen: ik ben er geen tegenstander van dat Vlaamse ministers standpunten innemen tegen de federale overheid, dat kan het debat alleen maar bevorderen. Maar de heer Anthuenis heeft een punt dat de demarche van de minister

dan wel gedragen moet worden door de hele regering. De collega's willen dan ook weten hoe het nu zit. Was deze demarche politiek gedekt of niet?

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Ik sluit me aan bij de vorige spreker. Naast de vraag of minister Van den Bossche al dan niet in naam van de regering sprak, stoort het me dat ze geen alternatief naar voor heeft gebracht. Als ze dan toch spreekt in naam van de regering, wat stelt ze dan concreet voor? Als het voorstel is te investeren in alternatieve energie, dan ga ik daar graag op in. We weten echter allemaal dat daar nog jaren in geïnvesteerd moet worden. Ik had dan ook graag het plan gezien.

Wat is het plan? Hoeveel jaren moeten we daarin investeren? Welke middelen moeten daar naartoe gaan? Voor welke energiebronnen kiest de Vlaamse Regering? Ik verwijs daarvoor naar de vraag die ik heb gesteld tijdens de plenaire vergadering over de steenkoolcentrales. We kunnen er toch niet omheen dat deze regering duidelijke standpunten moet innemen over welke energie ze al dan niet als duurzaam beschouwt, in welke energie ze al dan niet wil investeren. Dat kan alleen maar na overleg en dialoog met de federale regering. Het is nu alsof de Vlaamse Regering oppositie kan voeren. Dat klopt niet: we moeten hand in hand gaan. Mevrouw de minister, ik ben benieuwd of er initiatieven gepland zijn om samen met de federale overheid te praten over een gezamenlijke oplossing voor die energiemix.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: De heer Decaluwe betreurt dat hij de vraag aan mij moet stellen. Ik betreurt dat mannen nog altijd niet zwanger kunnen worden. Dan zou er misschien wat meer menselijkheid en begrip zijn. (*Rumoer*)

Als minister van Innovatie zal ik daar toch rekening mee houden. We moeten daar werk van maken.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de minister, we zijn geen kinderen. Ik weet perfect wanneer de minister aanwezig was. Op het moment dat de minister die vrije tribune schreef en liet publiceren, was ze niet actief. Punt aan de lijn!

Minister Ingrid Lieten: Dat is niet waar. Het artikel werd gepubliceerd op 8 oktober. Ik veronderstel dat ze het daarvoor geschreven heeft. Ik heb haar in spoed vervangen op 9 oktober. U gaat dus een beetje over de schreef.

De heer Carl Decaluwe: Als dat het antwoord is, moet u niet eens meer repliceren. U moet zelfs niet meer antwoorden. Als dat de stelling is, moet ik niet meer luisteren. Het interesseert me zelfs niet meer.

Minister Ingrid Lieten: Als u het nodig vindt om zo uit te halen en een persoonlijke aanval te lanceren, dan neem ik het op mij om mijn collega te verdedigen.

De heer Carl Decaluwe: Dat is geen persoonlijke aanval.

Minister Ingrid Lieten: Toch wel.

De heer Carl Decaluwe: Als een minister iets formuleert in een vrije tribune, moet ze daarop aangesproken kunnen worden. We konden dat niet, want de minister was er niet.

Minister Ingrid Lieten: Als minister en collega neem ik mijn verantwoordelijkheid op. Ik zal u nu een inhoudelijk antwoord geven.

Een duurzame en stabiele energielevering is uiteraard belangrijk voor Vlaanderen, voor onze gezinnen en onze bedrijven. De minister van Energie wil dat mee helpen verzekeren. Het is hierbij cruciaal dat het energiebeleid door weloverwogen en gecoördineerde actie gestuurd wordt. In dit dossier is er op dat vlak een manifest probleem. U weet ook dat de Vlaamse Regering in het nucleair dossier geen standpunt heeft. Dat is ook niet de bevoegdheid van de Vlaamse Regering. Daarover bestaat ook geen enkele uitspraak in het regeerakkoord. Dat

deel van de tribune was heel duidelijk een persoonlijk standpunt van de minister. Als minister en individu heeft ze nog altijd het recht om een persoonlijk standpunt over een maatschappelijk debat te formuleren, zeker als het op geen enkele manier in tegenspraak is met het regeerakkoord. Hierover is tussen de regering en de minister ook geen enkele discussie geweest. Het was en is een persoonlijk standpunt.

Belangrijker is dat in de tribune vooral een dringende vraag geformuleerd was tot overleg, nadat minister Magnette begin oktober aankondigde de beslissing op de kernuitstap te willen aanpassen. De collega-energieministers hebben onder elkaar overleg gepleegd. Samen hebben ze in een tekst gewezen op de risico's voor het beleid van de regio's en de noodzaak om daarover van gedachten te wisselen met de federale regering, vooraleer die een beslissing nam. De tekst van de tribune was een initiatief van de drie gewestministers die bevoegd zijn voor energie. De bijzondere wet op de hervorming van de instellingen stelt in haar artikel 6 immers dat de federale regering overleg moet plegen met de gewesten over de grote lijnen van het nationaal energiebeleid. De verlenging in verband met de kernuitstap kan minstens beschouwd worden als een grote lijn van het nationale energiebeleid. Er is geen overleg gepleegd. Dat is juist wat de energieministers hebben aangeklaagd in de vrije tribune. De minister-president bevestigde dat overleg aangewezen was geweest. We hebben dat in de marge van het Overlegcomité ook aangebracht. Wij wachten nog op een reactie vanuit de federale regering op de uitnodiging tot overleg.

Sta de minister toe om dieper in te gaan op de risico's voor het gewestelijk energiebeleid, door deze beslissing van de federale regering. De prioriteiten van het Vlaamse energiebeleid zijn duidelijk het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie en het verder verhogen van de energie-efficiëntie in de energieopwekking en in het energiegebruik. Op beide vlakken hebben we nog een groot potentieel in Vlaanderen. De combinatie van beide is de manier waarop we een duurzame energiemix zullen realiseren.

Beide doelstellingen worden echter bemoeilijkt door het in stand houden van een inflexibel nucleair productiepark. Het langer openhouden van de kerncentrales bemoeilijkt een beleid dat is gericht op energiebesparing. Dat staat ook met zoveel woorden in de GEMIX-studie. Energiebesparing is zoals gezegd een van de centrale doelstellingen van het gewestelijk energiebeleid en van het Vlaamse regeerakkoord. In dat verband zullen de opmerkingen van professor Eichhammer over energiebesparing in bijlage tot het GEMIX-rapport u hopelijk niet ontgaan zijn.

Verder willen de minister en de twee andere regionale ministers de nieuwe, hernieuwbare en efficiëntste productie-investering in Vlaanderen aantrekken. Daartoe staan ons een reeks instrumenten ter beschikking. Eén van de belangrijkste randvoorwaarden is natuurlijk een correct functionerende markt. Ook daar leveren we binnen de Vlaamse bevoegdheden inspanningen.

Tal van investeerders staan klaar om nieuwe, efficiënte centrales te bouwen, genoeg om aanzienlijke en voldoende bijkomende capaciteit te krijgen. Daarbij kunnen we zowel de Europese 20-20-20-doelstellingen, als de doelstellingen inzake stabiele en zekere energieproductie halen. Iedereen zal echter inzien dat de aangekondigde beslissing van de federale regering deze doelstellingen mogelijk opnieuw moeilijk haalbaar maakt, zowel wat betreft de samenstelling van de markt, als wat betreft de productieprijzen waar nieuwkomers tegen moeten concurreren, zeker als we proberen verder te kijken dan 2020 of 2025, en dus streven naar aanzienlijke aandelen hernieuwbare energie.

Het zal u hopelijk duidelijk zijn dat het niet evident is om inflexibele, massieve, gecentraliseerde elektriciteitsproductie te verzoenen met dit toekomstbeeld. Kortom, onze beleidsdoelstellingen die tot uitdrukking komen in het Vlaamse regeerakkoord worden bemoeilijkt. Daarom is overleg aangewezen. Dat was de boodschap van die vrije tribune.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, er zijn twee kanten aan deze zaak. Ik heb niet willen ingaan op het inhoudelijke aspect. Ik noteer dat er politiek geen enkel probleem is. We moeten dan niet verwonderd zijn dat de bevolking er niets meer van snapt als iedereen door elkaar praat. Ik kan ook beginnen met het schrijven van vrije tribunes over de Lange Wapper. Iedereen kan dat doen.

De Vlaamse Regering investeert in hernieuwbare energie. Minister-president Peeters en minister Crevits hebben daar destijds zware inspanningen voor gedaan. Het ene sluit het andere niet uit. Dat is ook de mening van CD&V in de Vlaamse Regering. Ik wil dat duidelijk stellen.

Het antwoord van de minister is niet het antwoord van minister-president Peeters. Volgende woensdag zal ik in de plenaire vergadering misschien wel vragen wat de stelling is van de Vlaamse Regering.

Minister Ingrid Lieten: Wij zeggen heel duidelijk dat we het debat over de nucleaire energie niet importeren.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de minister, u vertelt niet wat de Vlaamse Regering zegt. De CD&V-fractie is het niet eens met dit antwoord. U spreekt niet namens de Vlaamse Regering. Dat is niet onbelangrijk.

Toen de vrijmaking van de energiemarkt een feit werd, zaten wij in de oppositie. Mijnheer Martens, toen had de sp.a Electrabel misschien hard moeten aanpakken, want toen had u de kans. Nu is het platte politiek, oppositietaal van een aantal ministers. Dat wordt bevestigd door het antwoord van minister Lieten.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik stel quasi hetzelfde vast na dit antwoord. Mij ging het ook veeleer om de vorm, niet zozeer om de inhoud.

Mijnheer de voorzitter, ik wil graag ingaan op uw voorstel om het ooit over de inhoud te hebben. Met specialisten als de heer Martens en anderen kunnen we daar vast nuttige discussies over voeren.

Als het gaat over de vorm, is het antwoord van minister Van den Bossche mij niet echt bevalen. Meer zelfs, u stelt dat minister Van den Bossche er door de minister-president is op gewezen dat het haar persoonlijke mening is. Ik betwijfel of dit is uitgepraat. Ik stel vast dat minister Van den Bossche daags nadien is teruggefloten door de minister-president, die stelde dat ze niet had gesproken namens de Vlaamse Regering. Het is altijd hetzelfde als er een persoonlijke mening wordt verkondigd. Ik vind het antwoord niet alomvattend.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Mevrouw de minister, u zegt dat dit een persoonlijk standpunt was van de minister. Dat kan ik best aannemen, maar de minister draagt een grote verantwoordelijkheid. Als een volksvertegenwoordiger een mening heeft die afwijkt van die van zijn fractie, dan wordt hij of zij daarop aangesproken en doodgeknuppeld. Een minister mag dat. Dat is niet correct.

Het probleem is dat de sp.a vanuit de meerderheid oppositie voert. We hebben dat gezien met de volksraadpleging over de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM). U hebt zelf gezegd dat die bindend is en uw fractie heeft dan neen gezegd en u teruggefloten. Een minister kan nooit een standpunt in eigen naam innemen. Ofwel begrijpen we dat, ofwel begrijpen we dat niet. U moet ophouden met oppositie te voeren vanuit de meerderheid. Daar gaat het over.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Daarnet werd gesteld dat we de vorm en de inhoud van elkaar moeten loskoppelen, maar dat is heel moeilijk. De vorm volgt natuurlijk op de inhoud. We kunnen moeilijk het initiatief van het opiniestuk totaal onafhankelijk bekijken van de discussie over Electrabel enerzijds en over hernieuwbare energie in Vlaanderen anderzijds. Ik blijf op mijn honger. Wat is nu de volgende stap? Wat gaat minister Van den Bossche ondernemen? Wat gaat de Vlaamse Regering ondernemen? Ik heb hierover nog geen antwoord gekregen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Hier worden nogal grote woorden gebruikt, zoals ‘afwijkende meningen’. Ik vind dat niet erg als het gaat over meningen over federale beleidsdomeinen. Het zou vreemd zijn mochten we daar gelijke meningen over hebben. Op federaal niveau zitten wij in de oppositie, CD&V zit daar in de meerderheid. Het zou er nog aan ontbreken dat we wat betreft federale bevoegdheden geen afwijkende mening zouden hebben. Als we binnen de regering afwijkende meningen zouden zien met betrekking tot thema’s die tot regionale materies behoren, dan zou er pas een probleem zijn.

Ik herhaal nog eens dat er wat dit betreft niet veel nieuws onder de zon is. Vorige legislatuur hebben we identiek hetzelfde gehad. De minister-president sprak zich toen uit tegen de kernuitstap. Dat is zo, mijnheer Decaluwe. Er was toen een actuele interpellatie, gevolgd door een uitspraak van de minister-president. Hij zei toen krek hetzelfde als de minister nu: de uitspraken over de kernuitstap waren een persoonlijke mening, ze werden niet gecoördineerd binnen de Vlaamse Regering en vertolkten dus niet het standpunt van de Vlaamse Regering. Dat was identiek hetzelfde.

Ik wil concluderen met te stellen dat wat er op federaal niveau wordt afgesproken niet zonder gevolgen is voor Vlaanderen. De minister heeft geantwoord. De investeringen die klaarstaan, dreigen door de verlenging van de levensduur van de centrales geen doorgang te kunnen vinden. Essent staat klaar om een gasgestookte centrale te bouwen in Genk. Nuon wil een gascentrale bouwen in Antwerpen. Electricité de France (EDF) wil er een in Gent. We riskeren nu dat al die plannen niet zullen kunnen worden uitgevoerd doordat het monopolie wordt bestendig, doordat we het wingewest van Frankrijk zullen blijven. Ik vind het zeer jammer dat die beslissing op federaal vlak werd genomen.

Op de inhoud van de zaak, beste collega’s, wil ik graag nog eens doorgaan. We hebben tijdens de vorige legislatuur hoorzittingen opgezet over energievoorziening in Vlaanderen. Die hebben geleid tot een ‘agree to disagree’-conclusie. We waren het niet eens over wat er met die kernuitstap moest gebeuren. Ik wil die oefening gerust nog eens overdoen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Ik sluit mij graag aan bij de heer Sanctorum, die ervoor pleit om het debat inhoudelijk te voeren. Ik hoor dat daartoe pogingen worden ondernomen. De vorm is een zaak, de inhoud is een andere.

Ik zou graag uw voorstel aanvaarden om dieper op het debat te kunnen ingaan. Ik hoorde de minister daarnet zeggen dat wij de discussie over nucleaire energie niet zullen importeren. Ik stel voor dat we dat wel doen, dat we hier wel degelijk dat debat aangaan en dat u ons dan ook eens aangeeft hoe u die alternatieven precies ziet en welk kostenplaatje u daar tegenover zet.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik wil nog een paar puntjes op de i zetten.

De discussie of nucleaire energie al of niet een optie is, kan gerust in de commissie worden gevoerd. Daarover is in de regering en in het regeerakkoord geen standpunt ingenomen. We zullen die discussie ook niet in de regering importeren, maar natuurlijk is het debat daarover vrij.

Het is wel heel duidelijk dat deze regering in haar regeerakkoord veelomvattende maatregelen aankondigt om de energiebesparing te stimuleren, om de energierecuperatie te stimuleren en om duurzame-energieopwekking te stimuleren. Dat staat in het regeerakkoord, daar zijn in de meerjarenbegroting middelen voor gereserveerd, daar ligt een missie voor onder andere het Vlaams Energieagentschap. Dat is de weg die wij opgaan. Het is toch maar logisch dat als wij merken dat een beslissing op het federale niveau duidelijk een negatieve impact zal hebben op het bereiken van onze doelstellingen, dat daar een overleg wordt gevraagd. Ik heb hier al heel veel parlementsleden en ministers over andere issues horen verklaren dat de Vlaamse Regering haar bevoegdheden ten volle moet uitoefenen en dus ook iedere keer een overleg moet vragen als het federale niveau beslissingen neemt die indruisen tegen onze Vlaamse bevoegdheden.

Dat is de hoofdboodschap. Hier is het overleg ook gevraagd. De minister wacht op het initiatief van haar federale collega. Ondertussen gaat de Vlaamse Regering verder met haar voorbereiding van de uitvoering van het regeerakkoord, waarin heel duidelijk de lijnen van het Vlaams energiebeleid staan.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Wij blijven met de stelling dat het inhoudelijke en de aanpak verschillen. Mevrouw de minister, wij staan vanzelfsprekend achter de inhoudelijke elementen van het regeerakkoord. Dat moet volledig worden uitgevoerd.

Mijnheer de voorzitter, de heer Martens en nog een paar anderen haalden al aan dat we tijdens de vorige legislatuur al uitvoerig hebben gedebatteerd over dit probleem. Met hoorzittingen en alles wat je maar wilt, tot en met professor Van Ypersele. Ik veronderstel niet dat er de laatste drie jaar iets gewijzigd is. Ik vind dat een vorm van georganiseerde bezigheidstherapie – mij niet gelaten.

Wie het GEMIX-rapport goed leest, ziet daarin een aantal politieke stellingen. Ik kijk dan vooral naar Groen! en sp.a. Ik heb het vorige week van mevrouw De Knop gehoord naar aanleiding van een actuele vraag. Die fracties zijn gekant tegen kernenergie en tegen steenkoolcentrales. Als je dat allemaal begint af te trekken, moet je met betrekking tot de bevoorrading de eerlijke oefening durven maken. Ik ben niet bereid de stelling te verdedigen dat we alsmaar meer kernenergie moeten invoeren. Het staat in alle rapporten: voor de bevoorrading zitten we al op 17 percent. En men gaat dit nog verder optrekken.

Wij zien dit totaal anders. Je kunt alles sluiten en alles inzetten op zonnepanelen en hernieuwbare energie. Ik ben ook al naar openingen geweest. Het zou misschien interessant zijn om eens technici te horen. Electrawinds is een schitterende centrale. De minister was daar om minister Van den Bossche te vervangen. Mij is niet duidelijk wat het verschil is met een verbrandingsoven. Dat zeg ik eerlijk. Het wordt vanuit Geel aangevoerd met vrachtwagens. Wat is het verschil? *(Opmerkingen van de heer Bart Martens)*

Dat zou wel eens interessant zijn, op ons niveau. Wat is de ecologische voetafdruk van hernieuwbare en andere energie? Het is nu allemaal in, maar is het ecologisch wel beter? Ik ben geen ingenieur zoals de heer Martens, maar ik heb wel ernstige vragen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Filip Anthuenis tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Lieten.

De heer Anthuenis heeft het woord.

De heer Filip Anthuenis: Energiebesparingen stimuleren is belangrijk voor de nieuwe Vlaamse Regering. Ik heb daarover ook een vraag, in verband met het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE). In het Vlaamse regeerakkoord staat letterlijk: “Wij zorgen voor een gewestelijke waarborgregeling voor lokale entiteiten in het kader van het Fonds voor de Reductie van de Globale Energiekost, waardoor er overal in Vlaanderen goedkope of renteloze leningen voor energiebesparing ter beschikking kunnen worden gesteld. Op die manier prefinancieren we investeringen in energie-efficiëntie in afwachting van de recuperatie van de kosten door middel van premies en de fiscale aftrek.” Ik heb begrepen dat het regeerakkoord wel gevolgd wordt door alle leden van de Vlaamse Regering. Waarvan akte.

Het voorzien van een gewestelijke waarborgregeling is een nobel streven en stelt zich tot doel om in goedkope financiering te voorzien voor energiesparende ingrepen in particuliere woningen. 10 percent van de leningen zou moeten worden aangegaan voor mensen die tot de zogenaamde kansgroepen behoren. Ook de sociale woningmaatschappijen kunnen op de leningen een beroep doen.

Mevrouw de minister, steden en gemeenten zitten te wachten op een snelle inwerkingtreding van die waarborgregeling. Kunt u een termijn plakken op het inwerkingtreden ervan? Is het logisch dat in eerste instantie de gemeenten het risico zullen moeten dragen, en hoe groot wordt dat risico geschat? Wat gebeurt er met de borgstellingen die ondertussen door de gemeenten verstrekt zouden zijn? Zullen deze later dan toch overgenomen worden door Vlaanderen?

Worden er voor de steden, gemeenten of OCMW's extra middelen voorzien om de operationele opvolging te organiseren? Dat gaat over de ‘workload’, zoals gemeentesecretarissen het noemen. U bent geweest gemeentesecretaris, niet? De workload die gepaard gaat met de aanvragen mag niet worden onderschat.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik heb een vraag over hetzelfde onderwerp ingediend, mijnheer de voorzitter. Ik heb begrepen dat u houdt aan de rustige vastheid van het reglement. Ik zal me dus aansluiten bij de vraagsteller. Het FRGE is een federaal initiatief waarin elk gewest zich ondertussen heeft ingeschreven. Het Vlaamse Gewest is ook vertegenwoordigd in de raad van bestuur van het FRGE.

Mevrouw de minister, kunt u een beeld geven van hoe de toepassing in Vlaanderen er op dit moment uitziet? Is er de mogelijkheid dat steden en gemeenten zich laten erkennen als lokale entiteit, ofwel individueel ofwel intercommunaal in een bepaald verband? Hoe wordt het FRGE toegepast in Vlaanderen en zijn er nog blinde vlekken?

De gewestwaarborg is belangrijk om het systeem operationeel te maken. Hoe hoog wordt de kans geschat dat de waarborg zal moeten worden aangesproken en in welke mate? Welk risico loopt Vlaanderen?

FRGE is een moeilijke term. Het zal belangrijk zijn om hierover te communiceren aan de potentiële doelgroep. Die doelgroep is hoe dan ook moeilijk te bereiken. De OCMW's zijn een goed kanaal. Zal Vlaanderen naast de ondersteuning van de lokale entiteiten en besturen ook initiatieven nemen om het FRGE te promoten?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: FRGE is inderdaad een moeilijke naam. Eerst heette dat fonds het federaal Energiebesparingsfonds. Maar de Raad van State zei daarop dat energiebesparing een gewestelijke materie is. Daaraan hebben ze federaal een mouw gepast door de naam te veranderen in het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost.

Die waarborgregeling is inderdaad cruciaal. Nu hebben slechts een handvol gemeenten van de mogelijkheden van dat fonds gebruikgemaakt: Antwerpen, Gent, Oostende. Juist omdat de risico's zo groot zijn. Bij het niet tijdig terugbetalen van de middelen moeten de lokale besturen het verschil bijpassen aan het FRGE. Mevrouw de minister, laat alstublieft ook die waarborgregeling die nu al is afgesloten door de lokale besturen overnemen door de nieuwe gewestelijke waarborgregeling zodat de voorlopers niet gestraft worden.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Om de Vlaamse waarborg te kunnen toekennen voor de leningen die de lokale entiteiten bij het FRGE aangaan, moet er een decretaal initiatief komen. Om de waarborgregeling te kunnen uitwerken, werd in het ontwerp van begroting 2010, dat binnenkort aan het Vlaams Parlement zal worden voorgelegd, een budget ingeschreven. De decretaale verankering van de waarborg zal gebeuren in het Programmadecreet. De concrete uitvoering zal bij besluit van de Vlaamse Regering worden geregeld.

Op dit ogenblik dragen de gemeenten inderdaad voor 95 percent het risico op wanbetaling. De eerste 5 percent van de middelen die een lokale entiteit niet kan recupereren bij de ontleners, wordt door het FRGE zelf gedragen. De 95 percent garantie-eis die aan de gemeenten wordt opgelegd, is de voornaamste hinderpaal voor gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden om lokale entiteiten voor goedkope leningen voor energiebesparing op te richten. Hierdoor worden de middelen die voor deze leningen beschikbaar zijn via het FRGE onvoldoende benut. Met de Vlaamse garantieregeling wordt beoogd deze hinderpaal weg te nemen, waardoor in Vlaanderen meer lokale entiteiten actief kunnen worden en meer goedkope leningen voor energiebesparende werken kunnen worden uitgeschreven.

Uiteraard zullen er bepaalde voorwaarden worden opgenomen om ervoor te zorgen dat lokale entiteiten zorgvuldig te werk gaan bij het uitschrijven van energieleningen en die ook nauwgezet opvolgen bij eventuele betalingsmoeilijkheden. Bij de concrete formulering van deze voorwaarden zal erover worden gewaakt dat de interesse voor een kredietverlening van de lokale entiteiten aan de meest behoeftige mensen niet in gevaar komt.

Uit de praktijk in de bestaande lokale entiteiten blijkt nochtans dat de risico's op wanbetaling niet zo groot zijn als soms wordt gevreesd. Tot op heden is slechts in één dossier echt sprake geweest van wanbetaling, mogelijk is dit te wijten aan de voorzichtige kredietverlening door de lokale entiteiten.

Voor de lokale entiteiten die erom verzoeken, zal de overname van de waarborgstellingen door het Vlaamse Gewest worden onderzocht.

De lokale entiteiten zullen geen extra werkingsmiddelen vanuit de Vlaamse begroting ontvangen. Het FRGE voorziet zelf in werkingsmiddelen voor de lokale entiteiten die worden toegekend volgens formules die afhankelijk zijn van de aard en de hoeveelheid van de dossiers.

De voorzitter: De heer Antheunis heeft het woord.

De heer Filip Antheunis: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Er zal budget worden ingeschreven en veel zal natuurlijk afhangen van de grootte van dat budget. Ik kan me indenken dat u daarover nog niets kunt zeggen, wellicht werd er al een ontwerpbedrag geschetst en zullen we daarover over enkele weken meer duidelijkheid hebben. Ik stel dus voor om hier over een aantal weken nog eens op terug te komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■